

OLIIY TA'LIM TASHKILOTLARINI INNOVATSION MENEJMENT KONSEPSIYASI ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI

Boltayeva Sitora Mirdjonovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Iqtisodiyot va menejment” kafedrası

katta o'qituvchisi/TIU mustaqil izlanuvchisi

E-mail: sitoraboltaeva@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada oliy ta'lim tashkilotlarini innovatsion menejment konsepsiyasi asosida strategik boshqarishning ilmiy-nazariy asoslari tahlil qilindi. Tadqiqotda strategik menejment, innovatsion rivojlanish, bilimlarni boshqarish, ochiq innovatsiyalar va universitetlarning evolyutsion rivojlanish modellari o'zaro bog'liqlikda baholandi. Xorijiy tajriba hamda milliy me'yoriy-huquqiy asoslar qiyosiy tahlil qilinib, oliy ta'lim tashkilotlari faoliyatini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari aniqlandi. Tadqiqot natijasida strategik boshqaruvning integratsiyalashgan konseptual modeli ishlab chiqildi hamda uni amaliyotga joriy etish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar shakllantirildi. Taklif etilgan yondashuv oliy ta'lim tizimining raqobatbardoshligini, boshqaruv samaradorligini va innovatsion salohiyatini oshirishga xizmat qilishi ko'rsatildi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim, strategik boshqaruv, innovatsion menejment, universitet 4.0, raqamli transformatsiya, bilimlarni boshqarish, Triple Helix, raqobatbardoshlik.

Аннотация

В статье были исследованы научно-теоретические основы стратегического управления организациями высшего образования на основе концепции инновационного менеджмента. Были проанализированы взаимосвязи стратегического менеджмента, инновационного развития, управления знаниями, открытых инноваций и эволюционных моделей университетов. На основе сравнительного анализа зарубежного опыта и национальной нормативно-правовой базы были определены приоритетные направления совершенствования деятельности организаций высшего образования. По результатам исследования была разработана интегрированная концептуальная модель стратегического управления и сформулированы научно обоснованные рекомендации по её практическому применению. Было показано, что предложенный подход способствовал повышению конкурентоспособности, эффективности управления и инновационного потенциала системы высшего образования.

Ключевые слова: высшее образование, стратегическое управление, инновационный менеджмент, Университет 4.0, цифровая трансформация, управление знаниями, Triple Helix, конкурентоспособность.

Abstract

This article examined the scientific and theoretical foundations of the strategic management of higher education institutions based on the concept of innovation

management. The study analyzed the relationships among strategic management, innovation development, knowledge management, open innovation, and evolutionary university models. A comparative analysis of international experience and the national regulatory framework was conducted to identify priority directions for improving higher education management. As a result of the research, an integrated conceptual model of strategic management was developed, and scientifically grounded recommendations for its practical implementation were formulated. The findings demonstrated that the proposed approach contributed to strengthening institutional competitiveness, improving management efficiency, and enhancing the innovation capacity of higher education institutions.

Keywords: higher education, strategic management, innovation management, University 4.0, digital transformation, knowledge management, Triple Helix, competitiveness.

KIRISH

Zamonaviy oliy ta'lim jadal globallashtirish, raqamlashtirish va bilimga asoslangan iqtisodiyot sharoitida sifat jihatidan yangi bosqichga o'tmoqda. Bunday muhitda intellektual kapital asosiy resursga aylanadi, oliy ta'lim tashkilotlari (OTT) esa faqat kadr tayyorlovchi muassasa emas, balki inson kapitalini shakllantiruvchi, ilmiy g'oyalarni tijoratlashtiruvchi va hududiy hamda milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshiruvchi markaziy institut sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa OTT faoliyatini an'anaviy ta'lim berish vazifasidan ancha kengroq - ilmiy tadqiqot, innovatsiya transferi va ijtimoiy mas'uliyatni qamrab oluvchi modelga o'tishni taqozo etadi.

Global reytinglar, xalqaro akkreditatsiya talablari va akademik mobillik sharoitida universitetlar o'rtasidagi raqobat kuchayib bormoqda. Ana shu vaziyatda boshqaruv samaradorligi strategik ustunlikning hal qiluvchi omiliga aylanadi. Biroq an'anaviy, reaktiv boshqaruv usullari - ya'ni muammo yuzaga kelgach unga javob berish amaliyoti - tez o'zgaruvchi muhit talablariga javob bermaydi. Shu bois oliy ta'lim tizimida strategik boshqaruvga, aniqrog'i, uni innovatsion menejment konsepsiyasi bilan uyg'unlashtirishga o'tish dolzarb ilmiy-amaliy masalaga aylanmoqda.

O'zbekistonda so'nggi yillarda oliy ta'lim sohasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilib, universitetlarga bosqichma-bosqich moliyaviy va akademik mustaqillik berilmoqda. Ko'plab OTTlarda strategik boshqaruv madaniyati hali yetarlicha shakllanmagan, innovatsion menejmentning zamonaviy usullari esa tizimli qo'llanilmaydi. Ushbu maqolaning maqsadi - oliy ta'lim tashkilotlarini innovatsion menejment konsepsiyasi asosida strategik boshqarishning ilmiy-nazariy asoslarini umumlashtirish, ushbu sohadagi ustuvor muammolarni aniqlash va ularni hal etishga qaratilgan integratsiyalashgan konseptual yondashuvni asoslashdan iborat.

ADABIYOTLAR SHARHI

Innovatsion menejment tushunchasining ilmiy asoslari XX asr davomida bosqichma-bosqich shakllandi. J.Shumpeter innovatsiyani iqtisodiy rivojlanishning asosiy kuchi deb ta'riflab, "ijodiy halokat" (creative destruction) konsepsiyasini ilgari

surdi: yangi mahsulotlar, texnologiyalar va tashkiliy shakllarning joriy etilishi iqtisodiy tizimni ichkaridan o'zgartiradi. P.Druker bu g'oyani rivojlantirib, innovatsiyani sof texnologik ixtiro doirasidan chiqardi va uni ijtimoiy hamda boshqaruv sohasidagi yangilanishlarni ham qamrab oluvchi tadbirkorlik vositasi sifatida talqin qildi. Aynan shu keng talqin oliy ta'lim uchun ahamiyatlidir, chunki universitet - bilim va inson kapitalini qayta ishlab chiqaruvchi tashkilot.

Keyingi nazariy hissa OTTlar duch keladigan xatarlarni tushunishga yordam beradi. K.Kristensenning "buzuvchi innovatsiya" (disruptive innovation) nazariyasiga ko'ra, yetakchi tashkilotlar mavjud mijozlariga haddan tashqari e'tibor qaratib, yangi yondashuvlarni e'tibordan chetda qoldirishi mumkin. Masofaviy ta'lim, MOOC platformalari va raqamli ta'lim texnologiyalari an'anaviy universitet modelini aynan shunday "buzilish" xavfi ostiga qo'ymoqda. G.Chesbroning ochiq innovatsiya (open innovation) konsepsiyasi esa buning aksini - ichki va tashqi bilim oqimlarini birlashtirishning samarasini ko'rsatadi, bu universitet-sanoat hamkorligi va xalqaro ilmiy almashinuvda bevosita aks etadi.

Strategik menejment nazariyasi OTT boshqaruviga tayanch beradi. M.Porterning raqobat strategiyalari va "beshta kuch" modeli universitet muhitidagi raqobatni - talabalar uchun kurash, muqobil ta'lim shakllari, davlat regulatsiyasi va ish beruvchilar talablarini - tahlil qilish imkonini beradi. G.Mintzbergning strategik menejment maktablari tasnifi ichida oliy ta'lim uchun ayniqsa "rejalash", "o'rganish" va "madaniyat" maktablari ahamiyatli, zero universitetning akademik madaniyati strategik qarorlarga kuchli ta'sir ko'rsatadi. R.Kaplan va D.Norton ishlab chiqqan muvozanatli ko'rsatkichlar tizimi (Balanced Scorecard) esa strategik maqsadlarni moliyaviy, mijozlar, ichki jarayonlar hamda o'rganish va rivojlanish yo'nalishlari bo'yicha aniq ko'rsatkichlarga aylantirish vositasi sifatida keng tarqaldi.

Bevosita OTTlarga tatbiq etiladigan bir qator nazariyalar alohida ahamiyat kasb etadi. L.fon Bertalanfining umumiy tizimlar nazariyasi universitetni kirish (talabalar, resurslar, bilim) - jarayon (ta'lim, tadqiqot) - chiqish (bitiruvchilar, ilmiy natijalar) elementlaridan iborat yaxlit tizim sifatida ko'rishga imkon beradi. I.Nonaka va H.Takeuchining bilim yaratish nazariyasi (SECI modeli) aniq va yashirin bilimning o'zaro aylanishini tavsiflaydi; P.Sengenning "o'rganuvchi tashkilot" konsepsiyasi universitetni tabiatan doimiy o'rganuvchi tuzilma sifatida taqdim etadi. J.Barnining resurslarga asoslangan nazariyasi (RBV) OTTning raqobatbardosh ustunligini uning noyob resurslari - malakali professor-o'qituvchilar, ilmiy infratuzilma, intellektual mulk va institutsional obro' - orqali izohlaydi.

Nihoyat, innovatsion ekotizim mantiqini G.Etskovich va L.Leydesdorfning "Uchlik spiral" (Triple Helix) modeli ochib beradi: eng samarali innovatsion rivojlanish universitet, davlat va biznesning o'zaro hamkorligida yuzaga keladi. E.Karayannis va D.Kempbell bu modelni fuqarolik jamiyati (To'rtlik spiral) va ekologik barqarorlik (Beshlik spiral) hisobga olinadigan ko'rinishda kengaytirdilar. Ushbu nazariyalarning qiyosiy tahlili muhim xulosaga olib keladi: ularning har biri OTT boshqaruvining faqat ma'lum bir qirrasini yoritadi, yagona universal yondashuv

esa mavjud emas. Binobarin, samaradorlikni ushbu nazariyalarni alohida emas, balki o‘zaro to‘ldiruvchi, integratsiyalashgan tizim sifatida qo‘llash ta‘minlaydi.

O‘zbekiston sharoitida bu masala huquqiy jihatdan ham quvvatlangan. 2019 - yilda qabul qilingan “Oliy ta‘lim to‘g‘risida”gi qonun, oliy ta‘limni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi hamda 2022 - 2026-yillarga mo‘ljallangan innovatsion rivojlanish strategiyasi innovatsion menejment tamoyillarini amaliyotga joriy etish uchun zarur institutsional asosni yaratmoqda.

METODOLOGIYA

Tadqiqot dialektik va tizimli yondashuvga asoslanadi: oliy ta‘lim tashkiloti bir-biri bilan bog‘liq elementlardan iborat yaxlit tizim sifatida ko‘rib chiqiladi. Nazariy asoslarni umumlashtirishda ilmiy adabiyot va me‘yoriy-huquqiy hujjatlar mazmuniy tahlil qilindi. Xorijiy tajribani o‘rganishda qiyosiy tahlil usulidan foydalanilib, rivojlangan (AQSh, Buyuk Britaniya, Germaniya) va rivojlanayotgan (Xitoy, Janubiy Koreya, Singapur, Malayziya, Turkiya) mamlakatlar universitetlaridagi boshqaruv modellari muayyan mezonlar bo‘yicha solishtirildi.

Universitetlarning rivojlanishini tahlil qilishda evolyutsion-tarixiy yondashuv qo‘llanilib, ular Universitet 1.0 dan Universitet 4.0 gacha bo‘lgan avlodlar kesimida tasniflandi. Aniqlangan muammolar, nazariy asoslar va xorijiy tajriba sintezi asosida esa muallif tomonidan strategik boshqaruvning integratsiyalashgan konseptual sxemasi ishlab chiqildi. Shu tariqa tadqiqot nazariy tahlildan amaliy modelga o‘tish mantig‘iga quriladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Strategik boshqaruvda qo‘llaniladigan innovatsion usullar keng ko‘lamli bo‘lib, ularni bir necha guruhga ajratish mumkin. Diagnostika bosqichida ichki salohiyat va tashqi muhitni baholovchi SWOT hamda PESTLE tahlillari yetakchilik qiladi. Strategiyani shakllantirish va amalga oshirishda muvozanatli ko‘rsatkichlar tizimi (BSC), benchmarking, strategik xaritalash va ssenariy rejalashtirish qo‘llaniladi. Raqamli transformatsiya vositalari, sun‘iy intellekt va katta ma‘lumotlar tahlili ma‘lumotlarga asoslangan qaror qabul qilishni ta‘minlaydi, umumiy sifat menejmenti (TQM) va bilimlarni boshqarish esa uzluksiz takomillashtirish madaniyatini yaratadi. Muhim jihat shundaki, bu usullar tijorat tashkilotlaridan farqli o‘laroq foyda emas, balki ta‘lim sifati va jamiyatga xizmatni bosh maqsad qilib qo‘ygan OTT kontekstiga moslashtirilishi lozim.

Nazariy tahlil va xorijiy tajriba o‘rganilishi oliy ta‘lim tashkilotlarini strategik boshqarishdagi yettita ustuvor muammoni aniqlash imkonini berdi. Bu muammolar faqat O‘zbekistonga xos bo‘lmay, global miqyosda ko‘plab mamlakatlar uchun dolzarbdir (1-jadval).

Ushbu muammolarni hal etish uchun avvalo universitetning evolyutsion rivojlanish mantig‘ini tushunish zarur. Zamonaviy ilmiy adabiyotda universitetlarning rivojlanishi to‘rt avlod orqali ifodalanadi. Universitet 1.0 - bilimni avloddan avlodga uzatuvchi an‘anaviy ta‘lim muassasasi; Universitet 2.0 - V.fon Gumboldt modeliga asoslangan, ta‘lim bilan tadqiqotni birlashtirgan tadqiqot universiteti; Universitet 3.0 -

bilimni tijoratlashtirish va jamiyatga xizmatni o'z zimmasiga olgan tadbirkor universitet; Universitet 4.0 - raqamli transformatsiya va barqaror rivojlanishni ta'minlovchi, sun'iy intellekt hamda katta ma'lumotlarni chuqur integratsiyalashtirgan raqamli universitet (2-jadval).

1-jadval
Oliy ta'lim tashkilotlarini strategik boshqarishdagi ustuvor muammolar¹

№	Muammo	Mohiyati	Ta'siri
1	Strategik ko'rish noaniqligi	Missiya va vizion mavhum, muassasaning noyob pozitsiyasi aniqlanmagan	Barcha boshqaruv qarorlariga ta'sir qiladi
2	Strategiya-amalga oshirish uzilishi	Strategik maqsadlar kundalik faoliyatga tatbiq etilmaydi	Resurslar samarasiz taqsimlanadi
3	Baholash tizimi nomukammal	Ta'lim sifati va ilmiy natijalar to'liq baholanmaydi	Qarorlar ma'lumotlarga asoslanmaydi
4	Raqamli transformatsiya sekinligi	Xodimlarning raqamli ko'nikmalari past, jarayonlar optimallashtirilmagan	Raqobatbardoshlikni pasaytiradi
5	Moslashuv qobiliyati past	Reaktiv boshqaruv, o'zgarishlarga qarshilik	Strategik imkoniyatlar boy beriladi
6	Hamkorlik yetishmasligi	Talabalar, ish beruvchilar va davlat bilan aloqa tizimsiz	"Uchinchi missiya" amalga oshmaydi
7	Ekotizim shakllanmaganligi	Ilmiy natijalar amaliyotga tatbiq etilmaydi, texnologiya transferi sust	Iqtisodiy va ijtimoiy ta'sir past

2-jadval
Universitetning evolyutsion rivojlanish modellari

Xususiyat	Universitet 1.0	Universitet 2.0	Universitet 3.0	Universitet 4.0
Davr	O'rta asrlar	XIX-XX asr	XX asr 2-yarmi	XXI asr
Asosiy missiya	Ta'lim	Ta'lim + tadqiqot	Ta'lim + tadqiqot + tadbirkorlik	Yuqoridagilar + raqamli transformatsiya
Nazariy asos	An'anaviy pedagogika	Gumboldt modeli	Triple Helix (Etzkowitz)	Quadruple/Quintuple Helix (Carayannis)
Boshqaruv modeli	Iyerarxik	Akademik avtonomiya	Tadbirkor boshqaruv	Raqamli va adaptiv boshqaruv
Asosiy natija	Diplomli mutaxassis	Ilmiy bilim va kadrlar	Innovatsiya, patent, spin-off	Raqamli ekotizim, barqaror rivojlanish

Aniqlangan muammolar va universitet modellari tahlili asosida muallif tomonidan oliy ta'lim tashkilotlarini strategik boshqarishda innovatsion usullardan foydalanishning konseptual sxemasi ishlab chiqildi. Sxemaning asosiy g'oyasi shundan iboratki, universitetni Universitet 3.0 va Universitet 4.0 modellariga o'tkazish uchun innovatsion usullarni alohida emas, balki o'zaro bog'langan yaxlit tizim sifatida qo'llash kerak. Sxema uch qatlamdan tashkil topadi.

¹ Muallif ishlanmasi

Birinchi - diagnostik qatlam muammolarni aniqlashga xizmat qiladi. Unda SWOT va PESTLE tahlillari integratsiyalashgan holda qo'llaniladi: PESTLE natijalari SWOTning imkoniyat va xatarlar qismini boyitadi, ikkala tahlil sintezi esa strategik muammolarning to'liq manzarasini yaratadi.

Ikkinchi - strategik qatlam strategiyani shakllantirish va amalga oshirishni qamrab oladi. Bu qatlam ikki yo'nalishga ajraladi. Universitet 3.0 ga o'tish strategiyasi "Uchlik spiral" modeliga tayanadi va BSC, benchmarking, bilimlarni boshqarish (SECI) hamda ssenariy rejalashtirish usullaridan foydalanadi. Universitet 4.0 ga o'tish strategiyasi esa "To'rtlik/Beshlik spiral" modeliga asoslanib, raqamli transformatsiya vositalari, sun'iy intellekt, TQM va strategik xaritalashni qo'llaydi. Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik bu ikki yo'nalishni yagona tizimga bog'lovchi ko'ndalang element vazifasini bajaradi.

Uchinchi - monitoring va takomillashtirish qatlami strategiyani amalga oshirish natijalarini muntazam kuzatib boradi. KPI tizimi, sun'iy intellektga asoslangan tahlil va TQMning PDCA sikli (rejalashtirish-amalga oshirish-tekshirish-tuzatish) orqali uzluksiz takomillashtirish ta'minlanadi. Monitoring natijalari diagnostik qatlamga qayta uzatiladi va shu tariqa strategik boshqaruvning uzluksiz, dinamik sikli hosil bo'ladi. Sxemaning asosiy yangiligi aniqlangan muammolarni innovatsion usullar bilan bevosita bog'lashda hamda universitet modellarini boshqaruv usullari bilan integratsiyalashtirishda namoyon bo'ladi (3-jadval).

3-jadval
Ustuvor muammolar va innovatsion usullar o'rtasidagi bog'liqlik¹

№	Muammo	Innovatsion usul	Universitet modeli
1	Strategik ko'rish noaniqligi	Ssenariy rejalashtirish, strategik xaritalash	Universitet 3.0 / 4.0
2	Strategiya-amalga oshirish uzilishi	BSC, strategik xaritalash	Universitet 3.0
3	Baholash tizimi nomukammal	KPI tizimi, SI-tahlil, Big Data	Universitet 4.0
4	Raqamli transformatsiya sekinligi	Raqamli transformatsiya vositalari, LMS, ERP	Universitet 4.0
5	Moslashuv qobiliyati past	PESTLE-tahlil, ssenariy rejalashtirish	Universitet 3.0 / 4.0
6	Hamkorlik yetishmasligi	Stakeholder management, Triple Helix	Universitet 3.0
7	Ekotizim shakllanmaganligi	Bilimlarni boshqarish, benchmarking, TQM	Universitet 3.0 / 4.0

Xorijiy tajribaning qiyosiy tahlili konseptual yondashuvni empirik jihatdan quvvatlaydi. 2010 - 2025-yillarda jahon oliy ta'lim tizimida beshta global tendensiya shakllandi: raqamli transformatsiyaning jadal sur'atlari, natijaga yo'naltirilgan boshqaruvga o'tish, universitetlar avtonomiyasining kengayishi, sifatni uzluksiz takomillashtirish madaniyatining mustahkamlanishi va innovatsion ekotizimlarning

¹ Muallif ishlanmasi

yaratilishi. Bu davrda sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarni joriy etgan universitetlar ulushi bir necha barobar oshdi, strategik boshqaruv tizimini rasman qabul qilgan OTTlar soni ham sezilarli ko'paydi.

Solishtiruv shuni ko'rsatadiki, rivojlangan mamlakatlarda (AQSh, Buyuk Britaniya, Germaniya) universitetlar yuqori avtonomiyaga ega bo'lib, zamonaviy korporativ boshqaruvni akademik qadriyatlar bilan uyg'unlashtirgan; bu yerda hisobdorlik va shaffoflik tamoyillari kuchli. Rivojlanayotgan mamlakatlarda (Xitoy, Janubiy Koreya, Singapur, Malayziya, Turkiya) esa davlatning strategik yo'naltiruvchi roli sezilarli bo'lib, avtonomiya bosqichma-bosqich beriladi. Barcha mamlakatlar uchun umumiy bo'lgan jihat - ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish, moslashuvchan tashkiliy tuzilmalar va uzluksiz takomillashtirish madaniyatidir. Bashoratli analitikani joriy etgan universitetlar talabalar muvaffaqiyati va moliyaviy ko'rsatkichlarda aniq yaxshilanishlarga erishgani ushbu usullarning amaliy samarasini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlil bir necha asosiy xulosaga olib keladi. Birinchidan, oliy ta'lim tashkilotlarini strategik boshqarishda yagona universal nazariy yondashuv mavjud emas; klassik strategik menejment maktablari, bilim boshqaruvi, o'rganuvchi tashkilot va ochiq innovatsiya nazariyalarining har biri boshqaruvning ma'lum bir qirrasini yoritadi. Shu bois yuqori samaradorlikni bu nazariyalarni o'zaro to'ldiruvchi, sinergetik tizim sifatida qo'llash ta'minlaydi. Ikkinchidan, OTTlarning boshqaruv samaradorligi to'rt ustunga - strategik rejalashtirish, innovatsion infratuzilma, kadrlar salohiyati va samaradorlikni baholash tizimiga tayanadi. Uchinchidan, xorijiy tajriba ko'r-ko'rona ko'chirilmasligi, balki milliy sharoitga moslashtirilishi lozim; ushbu yondashuvni "adaptiv transformatsiya" modeli sifatida ta'riflash mumkin.

Aniqlangan muammolar va o'rganilgan tajriba asosida O'zbekiston oliy ta'lim tashkilotlari uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi. Strategik maqsadlarni aniq ko'rsatkichlarga aylantirish uchun muvozanatli ko'rsatkichlar tizimi (BSC) va natijaga yo'naltirilgan boshqaruvni bosqichma-bosqich joriy etish; ta'lim, tadqiqot va ma'muriy jarayonlarni qamrab oluvchi raqamli transformatsiya strategiyasini ishlab chiqish hamda ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish tizimini shakllantirish; EFQM mukammallik modeli yoki PDCA sikli asosida sifatni uzluksiz takomillashtirish madaniyatini o'rnatish maqsadga muvofiqdir.

OTTlarga akademik, moliyaviy va tashkiliy avtonomiyani "avtonomiya-hisobdorlik" muvozanati asosida bosqichma-bosqich berish; texnoparklar, startup inkubatorlari va universitet-sanoat hamkorligi orqali innovatsion ekotizimni shakllantirish; rahbar hamda boshqaruv kadrlarini zamonaviy menejment usullari bo'yicha tizimli tayyorlash va xalqaro benchmarking mexanizmini yo'lga qo'yish tavsiya etiladi. Ushbu chora-tadbirlar milliy oliy ta'lim tizimini xalqaro standartlarga yaqinlashtirishga va uning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Oliy ta'lim tashkilotlarini innovatsion menejment konsepsiyasi asosida strategik boshqarish - nazariy yondashuvlar, innovatsion usullar va zamonaviy raqamli texnologiyalarni yaxlit tizimga birlashtirishni talab qiluvchi murakkab jarayondir.

Taklif etilgan uch qatlamli konseptual yondashuv bu jarayonni tizimlashtirib, keyingi tadqiqotlarda empirik baholash uchun metodologik asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Schumpeter J.A. The Theory of Economic Development. - Cambridge, MA: Harvard University Press, 1934.
2. Drucker P.F. Innovation and Entrepreneurship. - New York: Harper & Row, 1985.
3. Christensen C.M. The Innovator's Dilemma. - Boston: Harvard Business School Press, 1997.
4. Chesbrough H. Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology. - Boston: Harvard Business School Press, 2003.
5. Porter M.E. Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. - New York: Free Press, 1980.
6. Mintzberg H., Ahlstrand B., Lampel J. Strategy Safari: A Guided Tour Through the Wilds of Strategic Management. - New York: Free Press, 1998.
7. Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. - Boston: Harvard Business School Press, 1996.
8. Bertalanffy L. von. General System Theory: Foundations, Development, Applications. - New York: George Braziller, 1968.
9. Nonaka I., Takeuchi H. The Knowledge-Creating Company. - New York: Oxford University Press, 1995.
10. Senge P.M. The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization. - New York: Doubleday, 1990.
11. Barney J. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage // Journal of Management. - 1991. - Vol. 17, No. 1. - P. 99-120.
12. Etzkowitz H., Leydesdorff L. The Dynamics of Innovation: From National Systems and "Mode 2" to a Triple Helix of University-Industry-Government Relations // Research Policy. - 2000. - Vol. 29, No. 2. - P. 109-123.
13. Carayannis E.G., Campbell D.F.J. 'Mode 3' and 'Quadruple Helix': Toward a 21st Century Fractal Innovation Ecosystem // International Journal of Technology Management. - 2009. - Vol. 46, No. 3/4. - P. 201-234.
14. Ansoff H.I. Corporate Strategy. - New York: McGraw-Hill, 1965.
15. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabr O'RQ-637-son "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni <https://lex.uz/docs/-5013007>
16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni <https://lex.uz/docs/-4545884>
17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 11-iyuldagi PQ-4391-son "Oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimida boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori <https://lex.uz/uz/docs/-4415478>
18. "O'zbekiston Respublikasining 2022-2026-yillarga mo'ljallangan innovatsion rivojlanish strategiyasi". - Toshkent, 2022.

19. Yoʻldoshev N.K., Yusupov U.Sh. Innovatsion menejment va tadbirkorlik: Darslik. - Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi, 2022.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:
Ingliz tili muharriri:
Rus tili muharriri:
Musahhih:
Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Karimova Shirin Zoxid qizi
Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, iyun, 6-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlaro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**